

ber 1942—den 15 september 1944, än även livränta med vederbörliga tillägg från och med den 16 september 1944 tills vidare,

dels att till Elof Albin Zetterlund må på grund av i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 25 januari 1946 angiven skada från fjärde huvudtitelns anslag Bidrag till ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, utgå ersättning enligt grunderna i militärsättningsförordningen,

dels att till Karl Gustav Wilhelm Lange må på grund av i statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 25 januari 1946 angiven sjukdom från fjärde huvudtitelns anslag Bidrag till ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, utgå ersättning enligt grunderna i militärsättningsförordningen.

Stockholm den 26 mars 1946.

Med undersåtlig vördnad.

Nr 96.

Godkänd av första kammaren den 26 mars 1946.

Godkänd av andra kammaren den 26 mars 1946.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen å kapitalbudgeten under statens af-färsverksfonder gjorda framställning angående anslag för budgetåret 1946/47 till Distributionsanläggningar och därmed sammanhängande arbeten vid statens kraftverk.

(Statsutskottets utlåtande nr 54.)

Till Konungen.

I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t å kapitalbudgeten under statens af-färsverksfonder (bilaga 5, punkt 103 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 4 januari 1946) föreslagit riksdagen att till Distributionsanläggningar och därmed sammanhängande arbeten vid statens kraftverk för budgetåret 1946/47 anvisa ett investeringanslag av 37 500 000 kronor.

Till distributionsanläggningar och därmed sammanhängande arbeten vid statens kraftverk ha för innevarande budgetår anvisats 18 000 000 kronor.

Vattenfallsstyrelsens medelsäskanden för ifrågavarande ändamål för budgetåret 1946/47 ha framlagts i två etapper. Sålunda har styrelsen till en början, under förutsättning att nuvarande organisation för utbyggnad av 200 kV stamlinjer skulle bestå, angivit medelsbehovet för budgetåret 1946/47 till 27 500 000 kronor, däri inginge medelsbehovet för de linjer av angivet slag som erfordrades för vattenfallsverkets del. Senare har styrelsen — under hänvisning till att Kungl. Maj:t funnit av styrelsen framlagt förslag om bildandet av ett stamlinjebolag för byggande och drift av stamlinjer icke föranleda till någon

Kungl. Maj:ts åtgärd — förklarar sig böra räkna med att för framtiden få utföra alla ytterligare stamlinjer för 200 kV med undantag av vissa av Stockholms stad och Sydsvenska kraftaktiebolaget påbörjade linjer, och att med hänsyn härtill medelsbehovet för budgetåret 1946/47 kunde uppskattas till 37 500 000 kronor. Härjämte har styrelsen hemställt om anvisande å tilläggsstat till riksstaten för innevarande budgetår av ett anslag å 2 500 000 kronor. Av beloppen avses för byggande av nya 200 kV stamlinjer dels 11 400 000 kronor för en till 14 890 000 kronor kostnadsberäknad, delvis redan påbörjad ny stamlinje från Indalsälven till Mellansverige, dels 7 500 000 kronor — därav 2 500 000 kronor å tilläggsstat — för en ny linjesträcka Hallsberg—Nässjö, dels ock 5 000 000 kronor för påbörjande av en ny linje i två sektioner Hjalta—Hölleforsen och Ånge—Hallsberg.

Hittills ha fyra 200 kV stamlinjer utbyggts från mellersta Norrland till Mellansverige. Två av dessa ägas av staten. De övriga två linjerna tillhöra olika kommunala och enskilda företag, vilkas huvudintressenter äro Stockholms stad, Krångede aktiebolag och Sydsvenska kraftaktiebolaget. Enligt särskilda av 1941 och 1942 års riksdagar godkända avtal ha överenskommelser träffats om paralleldriften av de olika linjerna under krigsåren under enhetlig ledning.

Behov föreligger av nya stamlinjer för överföring av kraft från mellersta Norrland till Mellansverige. Under 1940-talet beräknas sålunda ytterligare tre 200 kV stamlinjer behöva utbyggas.

Vattenfallsstyrelsen har i skrivelse den 27 april 1945 underställt Kungl. Maj:ts prövning frågan om formerna för det fortsatta utbyggandet och den framtida driften av stamlinjenätet beträffande 200 kV stamlinjer. Styrelsen har därvid framhållit, att den hittillsvarande ordningen för utbyggandet — innebärande att staten respektive de kommunala och privata intressenterna var för sig utbygger och äger de stamlinjer som erfordrades för överföring av respektive intressenters krafttillgång — icke bör bibehållas. I stället böra enligt styrelsen antingen samtliga nya stamlinjer byggas och ägas av staten eller ock utbyggas och ägas av ett aktiebolag med staten och de kommunala och privata intressenterna som ägare. Bolaget förutsättes därvid skola arrendera de nuvarande stamlinjerna samt omhändertaga paralleldriften av samtliga linjer. Vattenfallsstyrelsen, som för sin del förorddat det senare alternativet, har framlagt förslag till bolagsordning för ett dylikt stamlinjebolag samt ett konsortialavtal i ämnet mellan styrelsen, å ena, samt Stockholms elektricitetsverk, Krångede aktiebolag och Sydsvenska kraftaktiebolaget å andra sidan.

Kungl. Maj:t har emellertid, såsom ovan framhållits, funnit vattenfallsstyrelsens berörda förslag icke föranleda till någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

Det samarbete som på grundval av 1941 och 1942 års avtal etablerats mellan vattenfallsstyrelsen, Krångede aktiebolag och Stockholms elektricitetsverk bland annat genom organiserandet av en särskild teknisk organisation — den s. k. stamlinjeorganisationen — har såvitt riksdagen kunnat utröna i allt väsentligt fungerat väl. Jämväl den särskilda organisation för samkörning mellan praktiskt taget samtliga kraftproducenter i landet, vilken trädde i verksamhet vid krigsutbrottet — den s. k. centrala drifledningen — och som avses skola fungera även i fortsättningen, har verksamt bidragit till att säkerställa ett ändamålsenligt utnyttjande av landets krafttillgångar. Den uppbyggda organisationen har enligt vunna erfarenheter fungerat väl och detta under en tid då särskilt stora krav ställts på distributionsapparaten. Riksdagen får härvidlag återropa Sveriges industriförbunds och Svenska vattenkraftföreningens uttalanden i yttrande till kommerskollegium, att de hittillsvarande stamlinjeavtalen

fungerat tillfredsställande, att några bärande skäl för systemets upphörande icke framlagts ävensom att sträckningen av norrlandslinjerna i stort sett kunnat fastställas på överenskommelsens väg. Vid sådant förhållande synes det riksdagen icke vara påkallat att tillskapa en ny organisation på förevarande område.

Icke heller kan riksdagen finna, att den föreslagna organisationen är nödvändig för att säkerställa ändamålsenligt fortsatt utbyggande av stamlinjenätet. Departementschefen har härvidlag funnit lämpligt, att samtliga nya stamlinjer för 200 kV och högre spänning komma att ägas av staten. Erforderligt samarbete bör enligt riksdagens mening liksom hittills kunna etableras mellan därav berörda parter. Härtill kommer att kraven på planmässighet kunna tillgodoses i samband med Kungl. Maj:ts prövning av ansökning av koncession för nytt kraftledningsföretag.

Riksdagen har sålunda funnit förklarligt, att Kungl. Maj:t icke funnit vattenfallsstyrelsens förslag om bildande av ett särskilt stamlinjebolag föranleda till någon åtgärd.

Mot vattenfallsstyrelsens av departementschefen tillstyrkta förslag till medelsanvisning under förevarande anslag — 2 500 000 kronor å tilläggsstat till riksstaten för innevarande budgetår samt 37 500 000 kronor å riksstaten för budgetåret 1946/47 — har riksdagen icke funnit anledning till erinran.

Under återopande av vad sålunda anförts får riksdagen, som i skrivelse nr 98 anmäler sitt beslut beträffande anslag för ifrågavarande ändamål på tilläggsstat, anmäla, att riksdagen till Distributionsanläggningar och därmed sammanhängande arbeten vid statens kraftverk för budgetåret 1946/47 under statens affärsverksfonder, statens vattenfallsverk, anvisat ett investeringsanslag av 37 500 000 kronor.

Stockholm den 26 mars 1946.

Med undersåtlig vördnad.

Nr 97.

Godkänd av första kammaren den 26 mars 1946.

Godkänd av andra kammaren den 26 mars 1946.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under diverse kapitalfonder gjorda framställningar angående anslag för budgetåret 1946/47, i vad propositionen avser väg- och vattenbyggnadsverkets förrådsfond.

(Statsutskottets utlåtande nr 55.)

Till K o n u n g e n.

1:o) **Smärre byggnadsarbeten, tillbyggnader m. m.** I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t under diverse kapitalfonder, väg- och vattenbyggnadsverkets förrådsfond, (bilaga 5, punkt 122 av bilagt utdrag av statsrådsproto-